

ХЕДЖУВАННЯ: СУТНІСТЬ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

У статті розглянуто сутність, переваги та недоліки хеджування.

Ключові слова: хеджування, ризики, цінові ризики, стратегії хеджування.

Abstract

The article discusses the essence, advantages and disadvantages of hedging.

Keywords: hedging, risks, price risks, advantages and disadvantages of hedging.

Вступ

Характерною рисою сучасної ринкової системи є наявність великої кількості ризиків. Тому підприємницька діяльність щоденно знаходиться під дією різних системних та несистемних ризиків. При прийнятті управлінських рішень підприємствам вкрай важливо своєчасно враховувати фактори ризику. Добре організований процес управління ризиками необхідний для того, щоб підприємство могло адаптувати свою діяльність до зовнішнього та внутрішнього середовища, що постійно змінюється. Методи управління ризиками залежать від конкретних ризиків, які можуть виникнути під час діяльності підприємства, а також здатності точно оцінити кожен ризикову ситуацію та визначити найбільш оптимальний курс дій, враховуючи наявні ресурси.

Результати дослідження

Хеджування (англ. hedge – захищатися від можливих втрат, ухилятися, обмежувати) – це діяльність, спрямована на захист від можливих майбутніх втрат [1].

Хеджування як система економічних зв'язків на фінансовому ринку служить для пом'якшення кредитних і цінових ризиків. Це досягається шляхом одночасного виконання торговельних угод у протилежних напрямках на ф'ючерсному ринку та ринку матеріальних товарів.

Основними об'єктами хеджування є активи, зобов'язання або майбутні операції, які створюють можливість коливань справедливої вартості вказаних активів і зобов'язань або змін у грошових потоках, пов'язаних з їх майбутнім використанням. В основі процесу хеджування знаходиться його суб'єкт – хеджер, тобто економічний суб'єкт, що працює в певній галузі, де виконуються фінансові операції.

Стратегія хеджування оснований на управлінні фінансовою діяльністю і її головною метою є пом'якшення або зменшення ризиків. За допомогою стратегії хеджування підприємство може ефективно підтримувати прибутковість при мінімальному рівні ризику, забезпечуючи стабільні результати незалежно від коливань на фінансових ринках.

Для хеджування фінансових ризиків використовуються різні фінансові інструменти, а професійні учасники фондового ринку використовують різноманітний набір похідних фінансових інструментів, включаючи форвардні контракти, свопи, опціони та ф'ючерсні контракти. За допомогою цих інструментів можна зменшити ризик і перерозподілити фінансові потоки між різними секторами [2].

Поняття хеджування є складним і має кілька тлумачень. Це дає змогу максимізувати ефективність різних інструментів та їх різних типів залежно від цілей, обставин і вимог. Хеджування за способом реалізації може бути коротким або довгим. Коротке хеджування передбачає продаж ф'ючерсних контрактів, тоді як довге хеджування передбачає купівлю ф'ючерсних контрактів. Довге хеджування забезпечує захист від несприятливих коливань цін на актив. З іншого боку, коротке хеджування служить для захисту ціни продажу базового активу, що належить продавцю.

До переваг хеджування можна виділити:

- суттєве зниження цінового ризику;

- мінімізація невизначеності майбутніх грошових потоків і досягнення більш ефективного управління фінансами;
- захист від зниження чистого прибутку нижче попередньо встановленого рівня;
- встановлення мінімальної потреби в капіталі, зниження якої небажано суб'єкту господарювання [3].

Існують певні недоліки, пов'язані з хеджуванням:

- потенційна втрата капіталу в ситуаціях, коли існують обмеження фондового ринку або необхідно прийняти термінові рішення;

- ускладнення структури угод;
- зниження потенційної прибутковості;
- більша участь в аналізі ринку та виділення додаткового часу для торгівлі;
- виникнення додаткових витрат та ін.

Однак важливо зазначити, що хеджування не порушує звичайну роботу підприємства та забезпечує засіб підтримки цінового захисту без зміни політики запасів.

Висновки

Отже, практика хеджування охоплює використання похідних фінансових інструментів, зокрема майбутніх ринкових інструментів, як засіб пом'якшення або усунення будь-яких несприятливих наслідків, спричинених коливаннями цін на активи або обсягів грошових потоків, які воони генерують. Хеджування виявилось надзвичайно ефективним через відносно низьку вартість та ефективністю стратегій хеджування. Однак важливо зазначити, що хеджування не завжди є виправданим і вимагає значних інформаційних та інтелектуальних ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Fabozzi F.J., Focardi S.M., Kolm P.N. Quantitative Equity Investing. Techniques and Strategies : New Jersey: John Wiley & Sons, Inc, 2010. 533р.

2. Солодкий М.О., Яворська В.О. Механізм хеджування на біржовому товарному ринку. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Випуск 3(14). С.100-104.

3. Гуріна О. В., Корнева Н. О. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник. Миколаїв: видавець Румянцева Г. В., 2022. 359 с.

Пілявоз Тетяна Миколаївна – к.е.н., доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vitan1975.75@gmail.com

Рибак Богдан Володимирович — студент групи П-206, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: bogdanribak1111@gmail.com

Piliavoz Tetiana – Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. e-mail: vitan1975.75@gmail.com

Rybak Bogdan V. — student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : bogdanribak1111@gmail.com